

Bijlage 5:
Handleiding Inrichtings-
plan

Inhoudsopgave

Richtlijnen voor nieuwe ontwikkelingen	B-3
Schaalvergroting agrarisch erf: nieuwe stal of loods	B-5
Schaalvergroting agrarisch erf: mestsilos	B-7
Schaalvergroting agrarisch erf: voersilos	B-9
Schaalvergroting agrarisch erf: sleufsilos, mestplaten en mestbassins	B-11
Functieverandering agrarisch erf: niet-agrarische bedrijvigheid	B-13
Functieverandering agrarisch erf: wonen (ruimte voor ruimteregeling)	B-15
Functieverandering agrarisch erf: wonen in vrijkomende agrarische bebouwing	B-17
Nevenfunctie agrarisch erf of woonerf: paardenhouderijen	B-19
Nevenfunctie agrarisch erf of woonerf: kleinschalig kamperen	B-21
Nevenfunctie agrarisch erf: mestvergistingsinstallatie	B-23
Vervangende nieuwbouw	B-25
Verblijfsrecreatie	B-27
Uitbreiding van bedrijven in de commerciële zone	B-29

Richtlijnen voor nieuwe ontwikkelingen

Inleiding

In de structuurvisie voor het buitengebied worden verschillende ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De intentie van de gemeenten is om niet te beperkend te zijn in de ontwikkelingen die plaats kunnen vinden in het buitengebied, maar wel sterk te sturen op de wijze waarop deze ontwikkelingen een plek krijgen in het landschap.

Daarbij staat het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit voorop.

De meeste ontwikkelingen in het buitengebied hangen samen met de veranderingen rond het agrarisch bedrijf, zoals schaalvergroting, de groei van nevenactiviteiten en soms zelfs verandering van functie. Deze ontwikkelingen hebben impact op de uitstraling en de opzet van het agrarisch erf en daarmee op het buitengebied. In het vervolg van deze structuurvisie wordt daarom ingegaan op de meest te verwachten veranderingen in het buitengebied en de wijze waarop de gemeenten, met het oog op de ruimtelijke kwaliteit, willen dat deze veranderingen gestalte krijgen in het buitengebied.

Richtlijnen

In dit hoofdstuk worden daarom voor de meest voorkomende ontwikkelingen richtlijnen gegeven om de kwaliteit van het buitengebied nog verder te vergroten. Deze kwaliteitsrichtlijnen dienen voorafgaande aan de aanvraag als inspiratiebron, maar worden achteraf (na het indienen van een aanvraag) als toetsingskader gebruikt. Deze richtlijnen staan naast de gemeentelijke welstandsnota en kunnen als aanvullend toetsingskader worden beschouwd.

In het buitengebied van de gemeenten zitten landschappelijke verschillen, waarbij vooral het contrast tussen het besloten woudenlandschap en de open gebieden van het terpen-, mieden- en polderlandschap van belang is. De opzet van de erven en de landschappelijke verschijningsvorm zijn dermate anders, dat dat verschil ook in de richtlijnen voor nieuwe ontwikkelingen doorvertaald is.

Tussen de open gebieden wordt geen onderscheid gemaakt. De erven binnen deze gebieden zijn in grote mate vergelijkbaar.

Ontwikkelingen

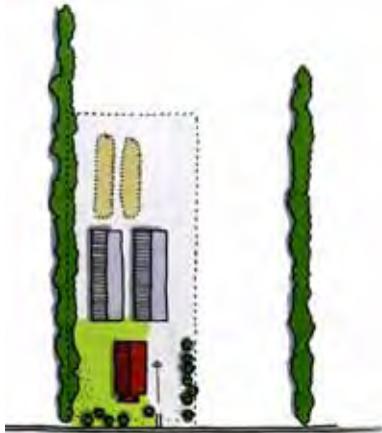
Niet alle veranderingen in het buitengebied kunnen worden voorzien. In dit hoofdstuk komen de meest voorkomende en verwachte ontwikkelingen aan bod. Daarbij gaat het om:

- schaalvergroting agrarisch erf: nieuwe stal of loods;
- schaalvergroting agrarisch erf: mestsilos;
- schaalvergroting agrarisch erf: voersilos;
- schaalvergroting agrarisch erf: sleufsilos;
- functieverandering agrarisch erf: niet-agrarische bedrijvigheid;
- functieverandering agrarisch erf: wonen (ruimte-voor-ruimteregeling);
- functieverandering agrarisch erf: wonen in vrijkomende agrarische bebouwing;
- nevenactiviteit agrarisch erf: paardenhouderijen;
- nevenactiviteit agrarisch erf: kleinschalig kamperen;
- nevenactiviteit agrarisch erf: mestvergistingsinstallatie;
- vervangende nieuwbouw;
- verblijfsrecreatie;
- uitbreiding van bedrijven in de commerciële zone.

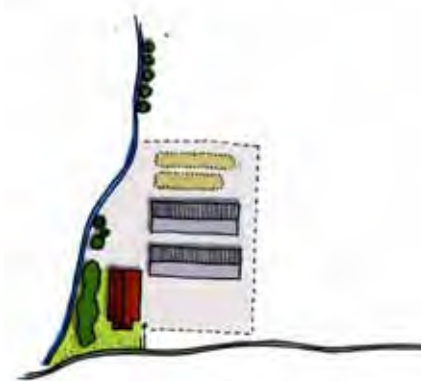
Besloten landschap

Open landschap

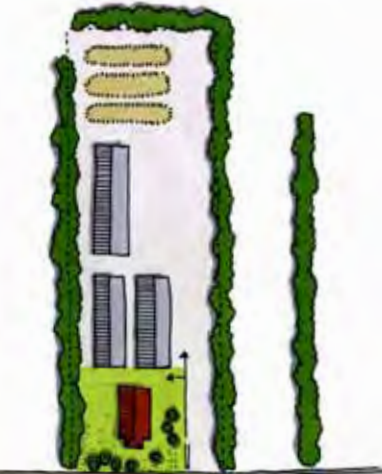
Principes

Bestaande situatie

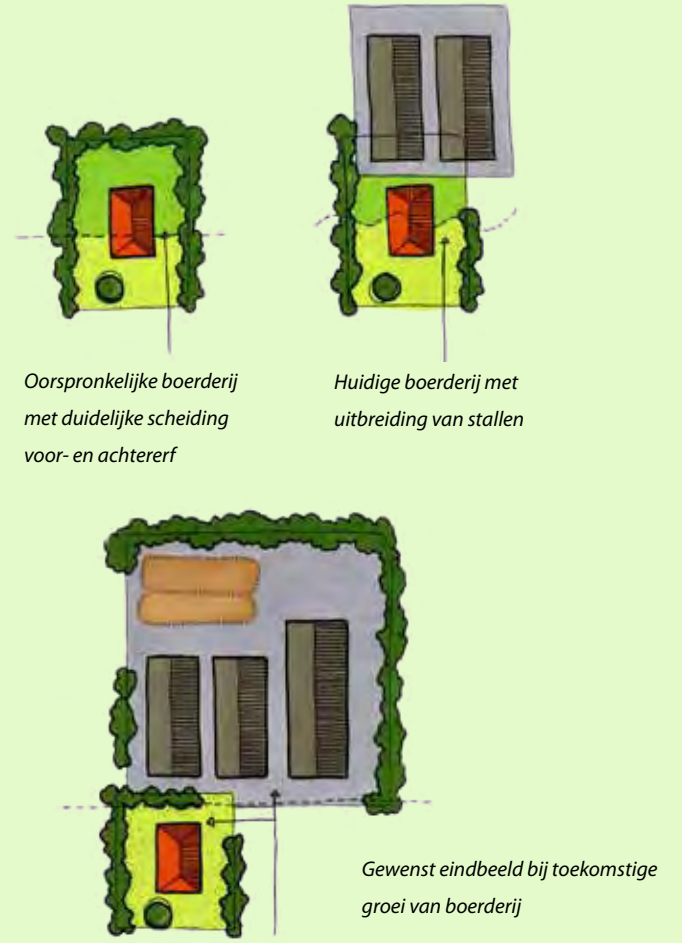
Bestaande situatie

Gewenste situatie na bouw nieuwe stal

Gewenste situatie na bouw nieuwe stal

Oorspronkelijke boerderij met duidelijke scheiding voor- en achtererf

Huidige boerderij met uitbreiding van stallen

Gewenst eindbeeld bij toekomstige groei van boerderij

Referentiebeelden stallen

Schaalvergroting agrarisch erf: nieuwe stal of loods

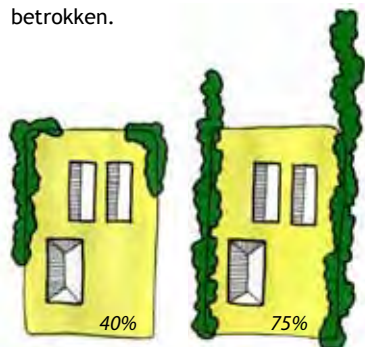
Karakteristiek

Stallen en loodsen horen bij het boerenbedrijf. Om een gezonde bedrijfsvoering te kunnen houden, zijn (steeds) grotere stallen en schuren gewenst. Daarbij kan het gaan om het toevoegen van nieuwe, grote stallen of het vergroten van de bestaande.

Op dit moment is te zien dat veel boerenbedrijven in de gemeente meerdere stallen bij hun boerderij hebben gebouwd. Deze schaalvergroting is vooral ten koste gegaan van de erfbeplanting rond de oorspronkelijke boerderij. Bovendien is de oorspronkelijke tweedeling van het erf tussen woondeel en werkgedeelte vertroebeld geraakt.

Aandachtspunten

De groei van het boeren erf zal de komende jaren doorzetten. Belangrijk aandachtspunt is daarbij hoe deze nieuwe, grote erven in het landschap worden ingepast zonder daarbij de landschappelijke kwaliteiten te schaden. De gemeente realiseert zich dat de locatie en positie van nieuwe stallen ook mede wordt bepaald door het efficiënt kunnen uitvoeren van de bedrijfsvoering. Daarom zullen in de afweging voor de geschikte positionering op het erf zowel de landschappelijke aspecten als aspecten vanuit de bedrijfsvoering worden betrokken.

Perceelsbeplanting

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Naarmate de stal of loods groter is, is een groter erf rondom gewenst.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met bijgebouwen).
- Stallen of loodsen liggen ten minste 10 meter achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw (de bestaande boerderij).
- Streven naar een ruimtelijke scheiding tussen woonerf en bedrijfserf en versterking van beide erven.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De nieuwe bebouwing is eenvoudig en rechthoekig van vorm.
- De nieuwe bebouwing is voorzien van een kap, waarbij de kapvorm aansluit bij de bestaande bebouwing.
- De nieuwe bebouwing heeft een (visueel) lage gootlijn richting het landschap (daadwerkelijk lage goot of dakoverstek) of is door beplanting aan het zicht onttrokken.

Overig:

- Er wordt een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan gevraagd.
- Eventuele extra waterberging in de vorm van verbrede sloten of nieuwe sloten passend in de verkavelingsrichting.
- Lichtuitstraling van de stallen of loodsen wordt zoveel mogelijk beperkt door gebruik te maken van objectgerichte verlichting en afsluitbare schermen voor (half)open windgaaswanden.
- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.
- Kleur- en materiaalgebruik in gedekte tinten en matte afwerking passend in omringende landschap.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

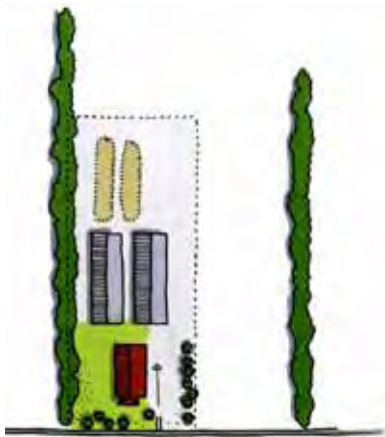
- Bij vergroting of verandering van het erf, rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.
- Kleur van nieuwe bebouwing in donkere, aarden tinten; materiaal in matte afwerking, opgaand in silhouet van het erf en in het landschap.

Besloten landschap

Open landschap

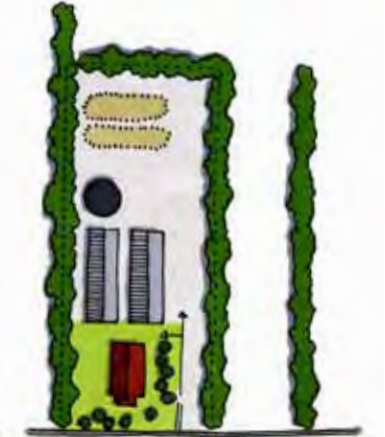
Principes

Bestaande situatie

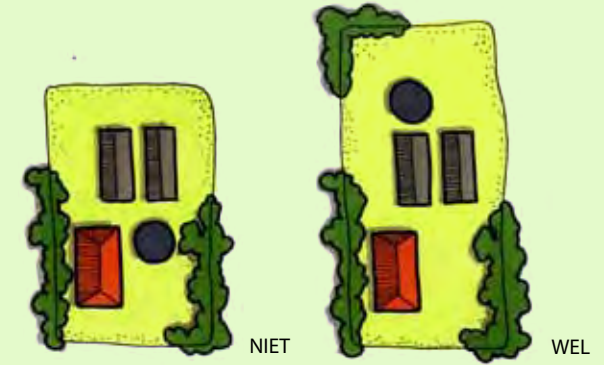
Bestaande situatie

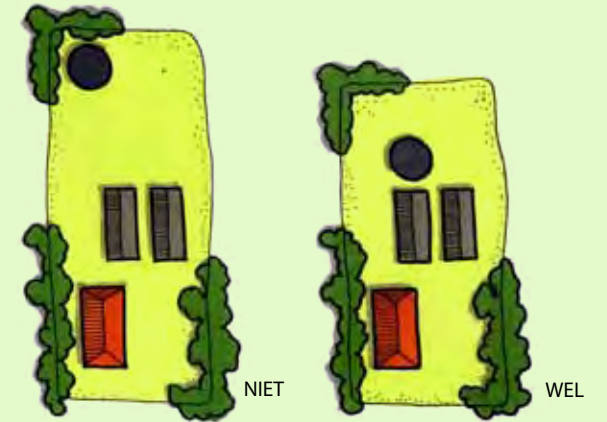
Gewenste situatie na bouw mestilo

Gewenste situatie na bouw mestilo

Geen mestilo's voor de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw

Streven naar een zo compact mogelijk erf.

NIET

Mestilo in lichte (geen gedekte) kleurstelling

WEL

Mestilo in gedekte kleurstelling

Schaalvergroting agrarisch erf: mestsilos

Karakteristiek

Silos zijn onderdeel van een moderne agrarische bedrijfsvoering. Mestsilos komen steeds vaker voor bij de hedendaagse boerderij. Door hun omvang en hoogte zijn ze beeldbepalend in het hedendaagse landschap.

Aandachtspunten

Door hun omvang en grootte hebben mestsilos een sterke ruimtelijke impact. Om met de komst van de silo een meerwaarde te kunnen genereren voor het landschap is versterking van de erfinrichting en de erfbeplanting een belangrijk speerpunt.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De silos worden niet direct in het zicht van de openbare weg gesitueerd.
- De silos liggen achter de achtergevelrooilijn van het oorspronkelijke hoofdgebouw.
- De silos bij voorkeur plaatsen op het bestaande erf.
- Bij de positionering van de silos wordt aansluiting gezocht bij de ligging van de overige bebouwing op het erf.
- Waar mogelijk clusteren van silos, zowel op het erf als daarbuiten, tenzij wordt aangetoond dat dit om bedrijfstechnische redenen niet mogelijk is. In dat geval wordt gezocht naar een passend alternatief.
- Streven naar een zo compact mogelijke erfopzet.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De hoogte van de silo is bij voorkeur lager dan de hoogte van het hoofdgebouw en bedraagt maximaal 5 m (exclusief afdekking).
- Kleur- en materiaalgebruik is afgestemd op de omgeving (gedekte kleuren).

Overig:

- Een goed en gedetailleerd inrichtingsplan is vereist.
- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf in het geval het erf vergroot moet worden.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erf grenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

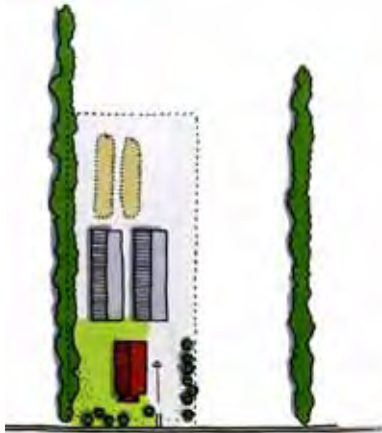
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Bij vergroting of verandering van het erf, rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

Open landschap

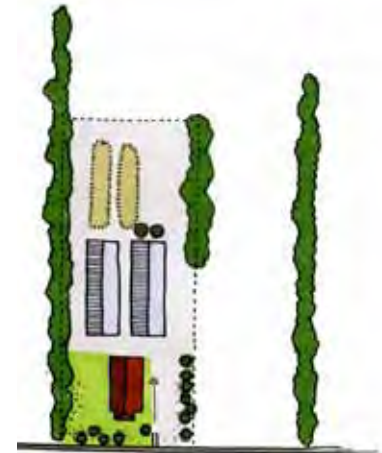
Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

Gewenste situatie na bouw voersilo

Gewenste situatie na bouw voersilo

NIET

Geen voersilo's voor de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw

WEL

NIET

Waar mogelijk clusteren van voersilo's

WEL

NIET

WEL

Bij voorkeur clustering van silo's

NIET

WEL

Silo's met erfplanting afschermen

NIET

WEL

Bij voorkeur gedekt kleurgebruik van silo's

Schaalvergroting agrarisch erf: voersilo's

Karakteristiek

Voersilo's zijn niet weg te denken bij de hedendaagse boerderij. Op de meeste erven is inmiddels meer dan 1 voersilo aanwezig.

Aandachtspunten

Voersilo's bepalen voor een belangrijk deel het silhouet van een agrarisch erf. De positionering en clustering van silo's op het erf is een belangrijk aandachtspunt.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De silo's worden niet direct in het zicht van de openbare weg gesitueerd.
- De silo's liggen achter de achtergevelrooilijn van het oorspronkelijke hoofdgebouw.
- De silo's bij voorkeur plaatsen op het bestaande erf.
- Bij de positionering van de silo's wordt aansluiting gezocht bij de ligging van de overige bebouwing op het erf.
- Waar mogelijk clusteren van silo's, tenzij wordt aangetoond dat dit om bedrijfstechnische redenen niet mogelijk is. In dat geval wordt gezocht naar een passend alternatief.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De hoogte van de silo is bij voorkeur lager dan de hoogte van het hoofdgebouw.
- Kleur- en materiaalgebruik is afgestemd op de omgeving (gedekte kleuren).

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf in het geval het erf vergroot moet worden.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreekende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

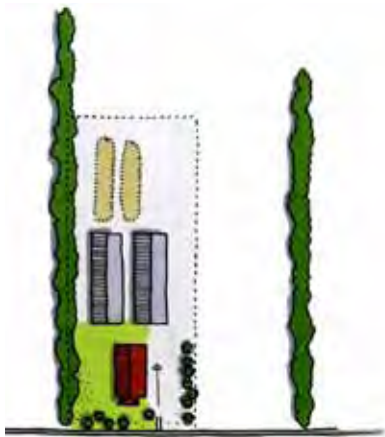
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Bij vergroting of verandering van het erf, rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

Open landschap

Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

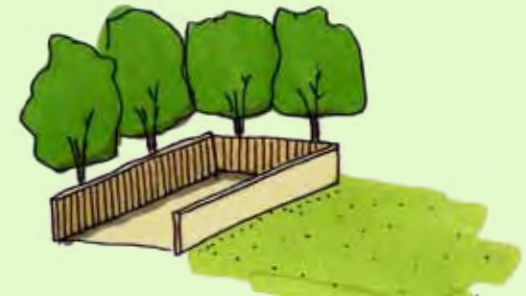
Gewenste situatie na komst sleufsilo

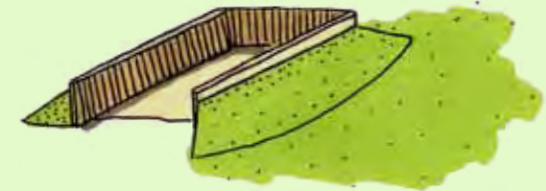
Gewenste situatie na komst sleufsilo

Sleufsilo NIET kaal aan de rand van het erf

Sleufsilo inpassen met erfbeplanting

Sleufsilo inpassen met lage grondwal

NIET

Sleufsilo's op het voorerf

WEL

Sleufsilo's op het achtererf

Schaalvergroting agrarisch erf: sleufsilos, mestplaten en mestbassins

Karakteristiek

Silos zijn onderdeel van een moderne agrarische bedrijfsvoering. Sleufsilos vragen veel ruimte op het erf. Meestal liggen ze aan de rand. Hun ruimtelijke impact is vanwege de hoogte gering. Als in de richtlijnen over sleufsilos wordt gesproken worden daarmee ook mestplaten, mestbassins en mestzakken bedoeld.

Aandachtspunten

Door de ligging aan de rand van het erf, springen sleufsilos (en met name de opslag zelf) in beeld als de landschappelijke inpassing van het erf onvoldoende is.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De silos worden niet direct in het zicht van de openbare weg gesitueerd.
- De silos liggen achter de achtergevelrooilijn van het oorspronkelijke hoofdgebouw.
- Waar mogelijk clusteren van silos, zowel op het erf als daarbuiten, tenzij wordt aangetoond dat dit om bedrijfstechnische redenen niet mogelijk is. In dat geval wordt gezocht naar een passend alternatief.

Bebouwing:

- De hoogte van de opstaande randen van de sleufsilos is niet hoger dan noodzakelijk voor de opslag.
- Kleur- en materiaalgebruik is afgestemd op de omgeving (gedekte kleuren).

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf in het geval het erf vergroot moet worden.
- Sleufsilos worden aan het zicht onttrokken door beplanting (geen lage grondwallen). Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

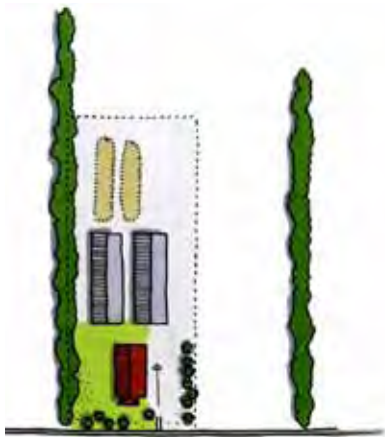
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Bij vergroting of verandering van het erf, rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Sleufsilos worden aan het zicht onttrokken door beplanting of lage grondwallen. Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

Open landschap

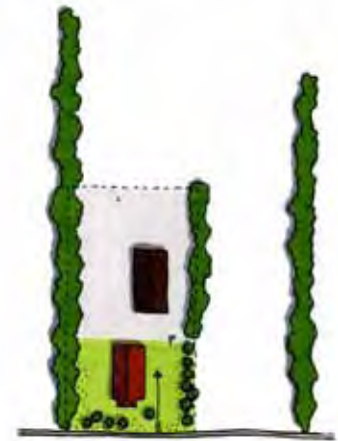
Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

Gewenste situatie na functiewijziging

Gewenste situatie na functiewijziging

NIET

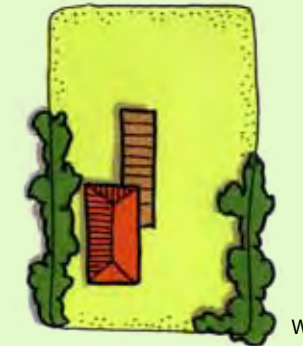

WEL

Eventuele nieuwbouw is ondergeschikt aan het hoofdgebouw, respecteert bestaande rooilijnen en heeft een rechthoekige plategrond

NIET

WEL

De hoofdmassa van de oorspronkelijke boerderij moet worden gerespecteerd

Voorbeelden boerderijen met niet-agrarische functie

Functieverandering agrarisch erf: niet-agrarische bedrijvigheid

Karakteristiek

De verwachting is dat het aantal agrarische bedrijven in de gemeente zal afnemen. Deze bedrijven kunnen van functie veranderen. Ook kan niet-agrarische bedrijvigheid een plek krijgen in bestaande vrijkomende agrarische bebouwing. Daarbij kan de functieverandering plaatsvinden binnen de bestaande bouwvolumes of gepaard gaan met de sloop van een pand en vervangende nieuwbouw.

Aandachtspunten

Bij functieverandering van agrarische bedrijven is het streven de verandering zodanig te sturen dat een meerwaarde ontstaat voor het erf en het landschap. De aankleding en inrichting van het erf verdient bijzondere aandacht. Voordat met een functieverandering wordt ingestemd wordt eerst gekeken naar de vigerende milieuwetgeving ten aanzien van afstanden (vooral woningen) tot agrarische bedrijven in het buitengebied.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De grootte van het bestaande erf blijft gehandhaafd.
- Wijzigingen in bouwmassa's zorgvuldig inpassen in het bestaande erf, waarbij waardevolle erfbeplanting wordt gespaard.
- Rekening houden met de schaal van het erf, de richting van het landschap en de richting van de bebouwing op het erf.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met eventuele bijgebouwen).
- Bestaande hoofdgebouw is 'blikvanger'.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De hoofdvorm van de oorspronkelijke boerderij moet herkenbaar blijven;
- De vorm van de eventuele nieuwe bebouwing refereert aan de oorspronkelijke bedrijfsbebouwing en heeft een rechthoekige basisplattegrond en is voorzien van een kap.
- De oppervlakte van nieuwe, vervangende bebouwing mag niet meer bedragen dan de bestaande oppervlakte aan bebouwing.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en in vormgeving afgestemd op bestaande bebouwing.

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Parkeren vindt plaats op eigen terrein achter de voorgevelrooilijn van de oorspronkelijke boerderij.
- Bij beëindiging agrarische functie wordt afhankelijk van de nieuwe functie bekeken of overbodige agrarische bedrijfsbebouwing wordt gesaneerd.
- Buitenopslag is niet toegestaan.
- Functieverandering binnen kassen is niet toegestaan.
- Lichtuitstraling zoveel mogelijk beperken en mag in ieder geval geen hinder geven voor omringende bestaande bebouwing.
- Het bestaande oppervlak aan bebouwing geldt als maximum.
- Reclame-uitingen staan in de nabijheid van de toegang van het perceel en zijn bescheiden van aard (geen lichtreclame, geen reflecterende of felle kleuren, geen mechanisch bewegende delen en niet meer dan één reclame-uiting per perceel).

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf in het geval het erf vergroot moet worden.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.
- Kleur- en materiaalgebruik in gedekte tinten en matte afwerking passend in omringende landschap.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

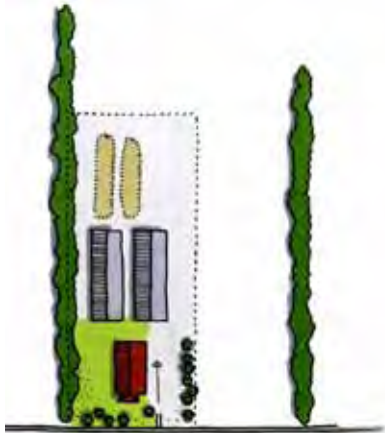
- Bij vergroting of verandering van het erf, rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.
- Kleur van nieuwe bebouwing in donkere, aardse tinten; materiaal in matte afwerking, opgaand in silhouet van het erf en in het landschap.

Besloten landschap

Open landschap

Principes

Bestaande situatie

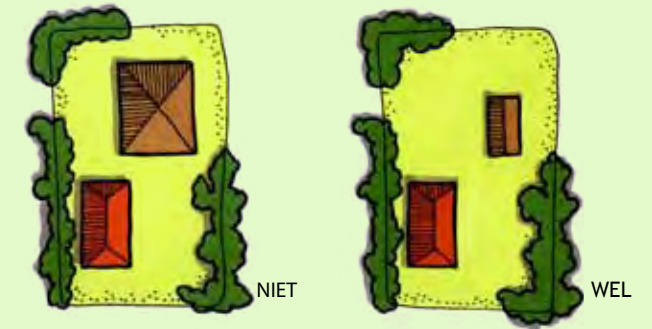
Bestaande situatie

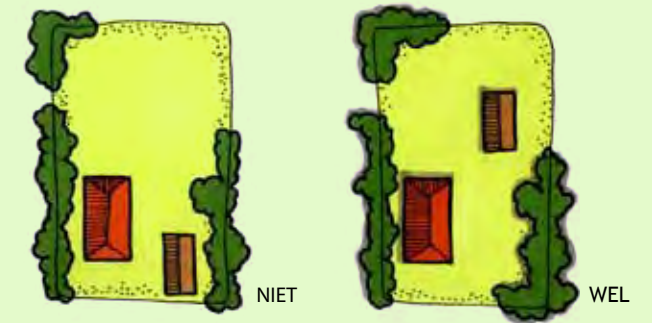
Gewenste situatie na bouw nieuwe woning

Gewenste situatie na functiewijziging

Het bestaande hoofdgebouw blijft blikvanger

De nieuwe woning ligt teruggerooid ten opzichte van het bestaande hoofdgebouw

Referentiebeelden woningen buitengebied

Functieverandering agrarisch erf: wonen (ruimte voor ruimteregeling)

Karakteristiek

Door verschillende ontwikkelingen in de agrarische sector zijn sommige boeren genoodzaakt hun bedrijf te beëindigen. Een mogelijke nieuwe invulling kan het oprichten van één of meerdere woningen zijn. Zo kan de karakteristiek van het boerenerf met meerdere gebouwen behouden blijven zonder dat verpaupering van ongebruikte opstallen ontstaat. De ruimte-voor-ruimteregeling speelt hier op in. Met de sloop van overbodige agrarische opstallen kan het recht worden verkregen een nieuwe woning te bouwen.

Aandachtspunten

De bouw van een woning op een erf zal zodanig moeten plaatsvinden dat dit een meerwaarde oplevert voor het boerenerf in zijn totaliteit. Niet-karakteristieke opstallen worden verwijderd, waar een woning voor in de plaats kan komen. Ook kunnen in het oude schuurgedeelte één of meer wooneenheden worden gerealiseerd.

De aankleding en inrichting van het erf met karakteristieke beplanting is een aandachtspunt.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Rekening houden met de schaal van het erf, de richting van het landschap en de richting en samenhang van de bebouwing op het erf.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met bijgebouwen).
- Bestaande hoofdgebouw blijft 'blikvanger'.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De nieuwe woning heeft een rechthoekige basisplattegrond die refereert aan de voormalige agrarische bebouwing.
- De nieuwe woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn richting het landschap.
- De nieuwe woning heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en in vormgeving afgestemd op bestaande bebouwing.

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het bestaande erf.
- Nieuwe woning krijgt eigen erf, passend in de langgerekte verkavelingsrichting.
- Nieuwe erf heeft eigen ontsluitingsweg.
- De kopgevel van de nieuwe woning is maximaal 10 meter breed om verstening van het aanzicht vanaf de weg te voorkomen.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erf grenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

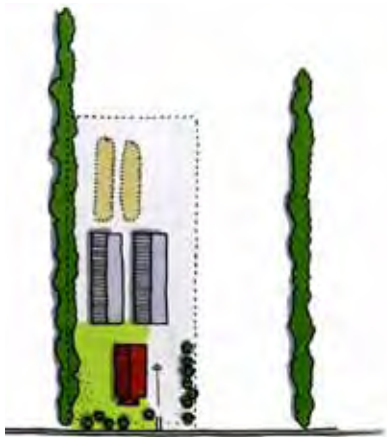
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Nieuwe woning onderdeel van het bestaande erf, waarbij de opzet van het bestaande erf uitgangspunt is en de grootte van het bestaande erf gehandhaafd blijft.
- Een ontsluitingsweg voor het hele erf.
- Nieuwe woning is ondergeschikt gepositioneerd ten opzichte van het hoofdgebouw (de bestaande boerderij).
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

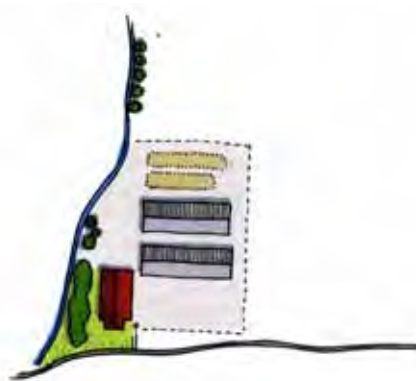
Besloten landschap

Open landschap

Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

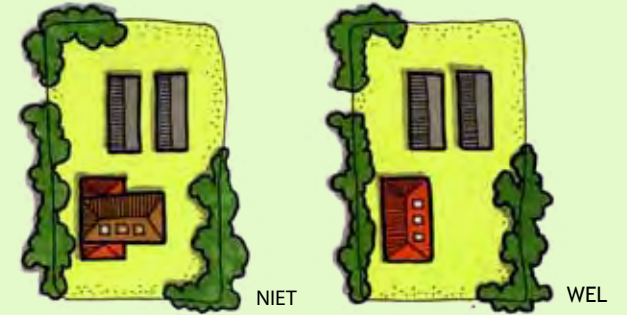

Gewenste situatie na functieverandering (de bestaande stal is een suggestie, alle stallen mogen blijven staan of worden verwijderd)

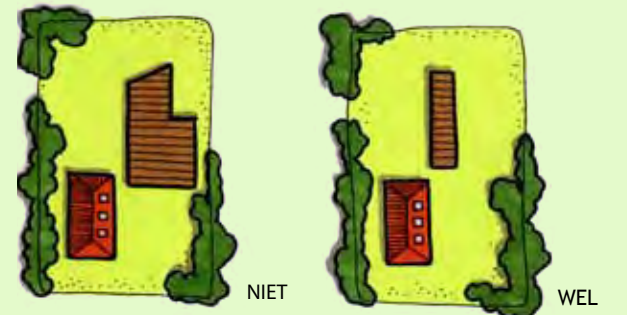
Gewenste situatie na functieverandering (de bestaande stal is een suggestie, alle stallen mogen blijven staan of worden verwijderd)

In geval bestaande opstallen blijven:

Het bestaande hoofdgebouw moet herkenbaar blijven

In geval opstallen worden vervangen:

De vorm van eventuele nieuwe bebouwing sluit aan bij oorspronkelijke bebouwing

Referentiebeelden wonen in boerderijen

Functieverandering agrarisch erf: wonen in vrijkomende agrarische bebouwing

Karakteristiek

Door verschillende ontwikkelingen in de agrarische sector zijn sommige boeren genoodzaakt hun bedrijf te beëindigen.

De verwachting is dat het aantal agrarische bedrijven in de gemeente zal afnemen. Hierdoor zal veel agrarische bebouwing haar functie verliezen. Steeds meer mensen zoeken juist woonruimte op het platteland, vaak met schuurruimte voor de uitoefening van nevenactiviteiten.

Aandachtspunten

Uitgangspunt is dat het bestaande hoofdgebouw gehandhaafd blijft. De aankleding en de inrichting van het erf moeten worden afgestemd op de karakteristiek van het deelgebied en verdienen bijzondere aandacht.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De grootte van het bestaande erf blijft gehandhaafd.
- Wijzigingen in bouwmassa's zorgvuldig inpassen in het bestaande erf, waarbij waardevolle erfbeplanting wordt gespaard.
- Rekening houden met de schaal van het erf, de richting van het landschap en de richting en de samenhang van de bebouwing op het erf.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met eventuele bijgebouwen) en bestaande rooilijnen respecteren.
- Het hoofdgebouw blijft 'blikvanger'.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).
-

Bebouwing:

- De hoofdvorm van de oorspronkelijke boerderij moet herkenbaar blijven.
- De vorm van eventuele nieuwe bebouwing refereert aan de oorspronkelijke bedrijfsbebouwing, heeft een rechthoekige basisplattegrond en is voorzien van een kap.
- De oppervlakte van nieuwe, vervangende bebouwing mag niet meer bedragen dan de bestaande oppervlakte aan bebouwing.
- Eventuele nieuwe bebouwing zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en in vormgeving afgestemd op bestaande bebouwing.
- Eventuele bebouwing heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.

Overig:

- Bij beëindiging agrarische functie streven naar de sanering van agrarische bedrijfsbebouwing die geen nieuwe functie kan krijgen en daarmee overbodig is geworden en uit oogpunt van landschap, cultuurhistorie of architectonische vormgeving als beeldverstoring wordt aangemerkt.
- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.
- Buitenopslag is niet toegestaan.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erf grenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

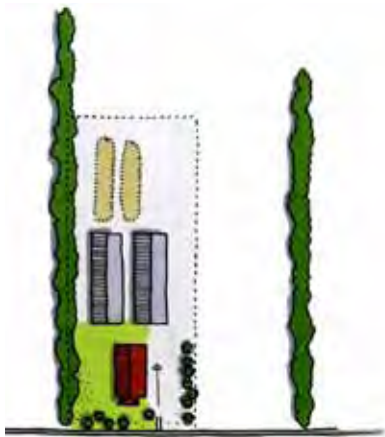
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

Open landschap

Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

Gewenste situatie na komst paardenhouderij

Gewenste situatie na komst paardenhouderij

Indien mogelijk voorzieningen voor paarden op het bestaande erf inpassen

Bestaande hiërarchie handhaven; paardenbak achter voorgevelrooilijn

Op het erf afrastering bij voorkeur voorzien van een haag

Geen witte afrasteringen

Afrastering van natuurlijke materialen in gedekte tinten

In buitengebied afrastering bij voorkeur van linten

Nevenfunctie agrarisch erf of woonerf: paardenhouderijen

Karakteristiek

Paardenhouderijen zijn in opkomst in het landelijk gebied.

In het landschap wordt dat steeds sterker zichtbaar door hekwerken en afrasteringen van paardenweiden.

Bij een paardenhouderij horen allerlei bouwwerken, variërend van stapmolens tot longeerinrichtingen en paardenbakken. Paddocken zijn doorgaans rechthoekig en omheind en worden gebruikt voor het buiten stallen van paarden wanneer er geen wei aanwezig is of de wei (met name in de herfst en winter) onbegaanbaar is. Longeercirkels en trainingsmolens zijn rond, met een diameter van 15 m tot 20 m. Ook deze trainingsfaciliteiten zijn omheind en hebben een trainingsbodem. De omheiningen variëren van aarden wallen met begroeiing tot palen met linten of vangrails tot hekwerken van hout of kunststof. Paardenbakken kenmerken zich door een rechthoekige trainingsbodem tot 1200 m² met daaromheen een omheining. Om ook in de avonduren te kunnen trainen, worden de trainingsfaciliteiten vaak voorzien van verlichting aan één zijde of meerdere zijden. Vanwege hun overeenkomstige opzet worden overdekte paardenbakken hier tot de stallen gerekend en worden die getoetst aan de daar gestelde richtlijnen.

Aandachtspunten

Voorzieningen voor het houden van paarden horen deel uit te maken van het boerenerf. Aansluiten bij de landschappelijke karakteristiek en het erf is uitgangspunt. Paardenbakken, paddocks, longeercirkels en trainingsmolens zijn op grond van de Woningwet vergunningplichtig wanneer ze door een houten omheining worden begrensd. Voor het aanbrengen van verlichting is een omgevingsvergunning vereist, waarin ook nadere eisen worden gesteld met betrekking tot de afstand tot aangrenzende woonbebouwing.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Voorzover mogelijk nieuwe voorzieningen inpassen op het bestaande erf. Bij vergroting van het erf rekening houden met de opzet van het erf en de richting van het landschap. Paardenweiden vallen buiten het erf.
- Zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters en concentreren van bebouwing en faciliteiten.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met bijgebouwen).
- Grote voorzieningen met veel ruimtelijke impact (zoals paddocks, longeerinrichtingen en paardenbakken) aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Afrastering:

- Afrasteringen op het erf van natuurlijke materialen en passend in het landschap.
- Afrastering van paardenweiden in de vorm van lintafrasteringen met een zo laag mogelijke houten ondersteuning.

Verlichting:

- Niet meer en niet hogere verlichtingsmasten rond paardenbakken dan noodzakelijk voor goede trainingsmogelijkheid in avonduren.
- De verlichtingsarmaturen mogen geen hinder geven voor mens en dier buiten de paardenbak.
- Spreiding van licht moet worden voorkomen (bijvoorbeeld door gebruik van aangepaste armaturen, type lampen, kappen en de plaatsing van armaturen).

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot een afbreuk van de landschappelijke inpassing van het erf.
- Opslag, stalling en dergelijke zoveel mogelijk achter de bestaande bebouwing en ten minste achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw.
- Parkeren achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw als onderdeel van het erf.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.
- Geen reclame-uitingen aan afrasteringen.
- Maximaal twee uitritten per erf; één uitrit voor de paardenhouderij en één uitrit voor het woonhuis.
- Reclame-uitingen staan in de nabijheid van de toegang van het perceel en zijn bescheiden van aard (geen lichtreclame, geen reflecterende of felle kleuren, geen mechanisch bewegende delen en niet meer dan één reclame-uiting per perceel).

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het erf.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.
- Kleur- en materiaalgebruik in gedekte tinten, natuurlijke materialen en matte afwerking passend in omringende landschap.

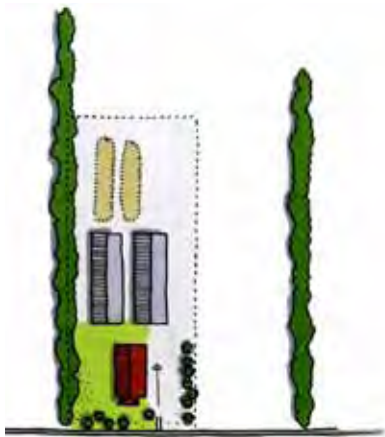
Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.
- Kleur van nieuwe bebouwing in donkere, aarden tinten; materiaal in matte afwerking, opgaand in silhouet van het erf en in het landschap.

Besloten landschap

Open landschap

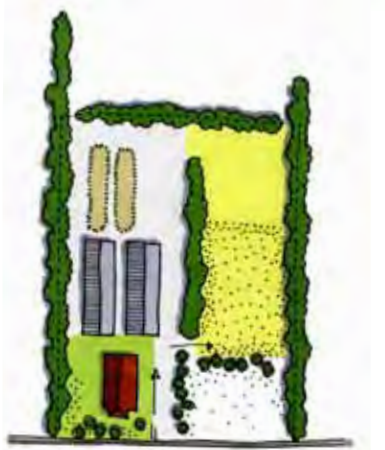
Principes

Bestaande situatie

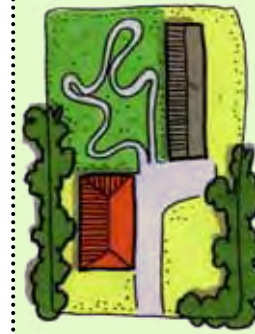
Bestaande situatie

Gewenste situatie na komst kampeerterein

Gewenste situatie na komst kampeerterein

NIET

Verharding zoveel mogelijk beperken

WEL

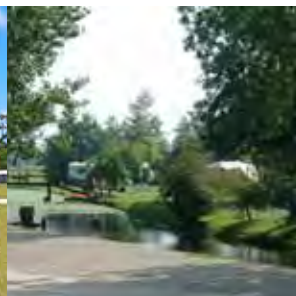

NIET

Nieuwe bebouwing laten aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters

WEL

Referentiebeelden kleinschalig kamperen

Nevenfunctie agrarisch erf of woonerf: kleinschalig kamperen

Karakteristiek

Boeren en bewoners in het buitengebied zoeken steeds vaker naar andere inkomstenbronnen. Kleinschalig kamperen op het erf biedt daarvoor goede mogelijkheden. Daarbij gaat het om een vorm van kamperen, ondergeschikt aan de agrarische functie van het bedrijf of de woonfunctie, met een beperkt voorzieningenniveau. Het aantal standplaatsen bedraagt maximaal 25.

Aandachtspunten

Witte caravans, campers en kleurrijke tenten zijn echte blikvangers op kampeerterreinen in het buitengebied. Een goede landschappelijke inpassing en afscherming van het kampeerterrein is een noodzakelijk streven.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Kampeerterrein is onderdeel van het agrarische erf of het woonerf.
- Voor zover mogelijk kampeerterrein inpassen op het bestaande erf; bij vergroting van het erf rekening houden met de opzet van het erf en de richting van het landschap.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met bijgebouwen).
- Bestaande hoofdgebouw blijft 'blikvanger'.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- Eventuele nieuwe bebouwing zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters.
- In het geval er meerdere bebouwing komt, heeft de bebouwing een duidelijke verwantschap en is in ieder geval voorzien van een kap.
- Eventuele bebouwing heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.
- Bijgebouwen ondergeschikt en in vormgeving afgestemd op de bestaande bebouwing.

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.
- Parkeren achter de voorgevelrooilijn van het hoofdgebouw als onderdeel van het erf.
- Kampeerterrein wordt ontsloten via bestaande uitrit van het erf (geen eigen ontsluiting)
- Reclame-uitingen staan in de nabijheid van de toegang van het perceel en zijn bescheiden van aard (geen lichtreclame, geen reflecterende of felle kleuren, geen mechanisch bewegende delen en niet meer dan 1 reclame-uiting per perceel).

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erf grenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

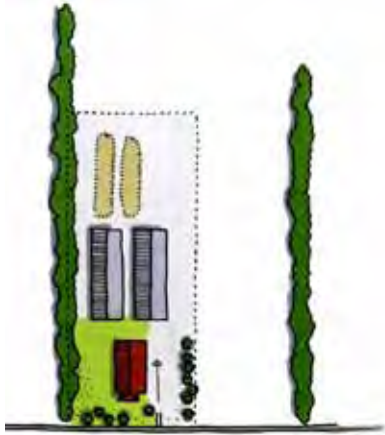
- Rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

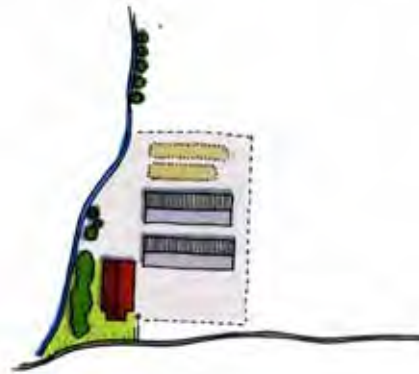
Besloten landschap

Open landschap

Principes

Bestaande situatie

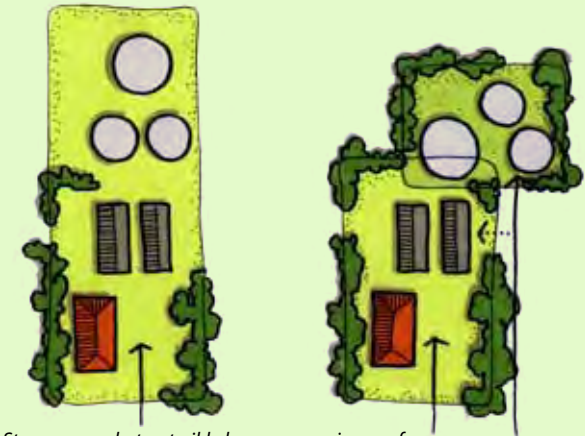
Bestaande situatie

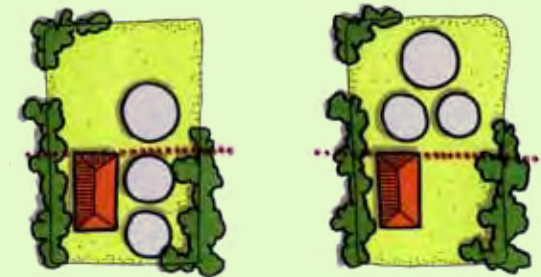
Gewenste situatie na komst mestvergistingsinstallatie

Gewenste situatie na komst mestvergistingsinstallatie

Streven naar het ontwikkelen van een nieuw erf

Ligging van de mestvergistingsinstallaties achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw

Voorbeelden mestvergistingsinstallatie

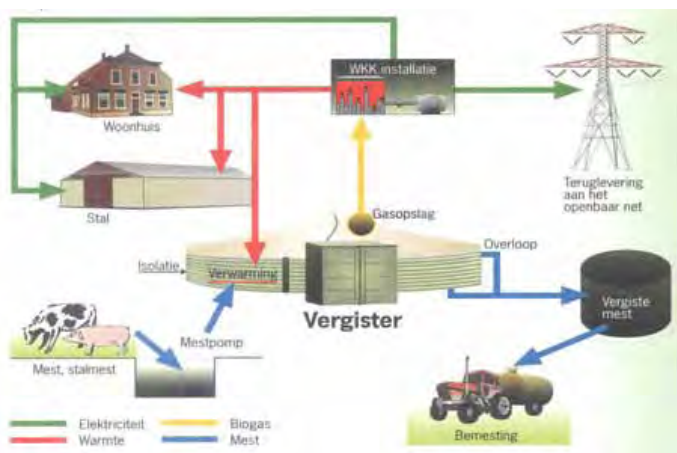
Nevenfunctie agrarisch erf: mestvergistingsinstallatie

Karakteristiek

Met het oog op duurzaam produceren komen meer en meer mestvergistingsinstallaties op de boerenerven. Vooral nog zijn dergelijke installaties alleen rendabel bij grote boerenbedrijven of een cluster van boerenbedrijven. De mestvergistingsinstallatie bestaat meestal uit een hoofdvergister en enkele navergisters.

Aandachtspunten

Door hun aard en opzet zijn mestvergistingsinstallaties een aparte tak van het boerenbedrijf. Mestvergistingsinstallaties zijn bovendien groot van omvang. Daarmee zijn ze sterk beeldbepalend in het landschap. Aandachtspunt is om deze installaties zodanig in te passen dat de erforganisatie verbeterd en het zicht op de installaties wordt beperkt.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Nieuw erf laten aansluiten bij bestaande bebouwingsclusters.
- Vanwege hun aard en opzet, ontwikkelen van een nieuw erf en nieuwe erfopzet voor de mestvergisters met een eigen ontsluiting (maximaal 2).
- Bij voorkeur de plaatsing van de mestvergisters niet direct in het zicht van de openbare weg.
- Vasthouden aan de bestaande hiërarchie op het erf (hoofdgebouw met bijgebouwen).
- Mestvergisters liggen achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw (bestaande boerderij).
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- Kleurgebruik in gedekte tinten, passend in het omringende landschap.

Overig:

- Er wordt een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan gevraagd.
- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Nieuwe erf heeft een langgerekte opzet.
- Vergistingsinstallatie wordt aan het zicht onttrokken door beplanting. Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreekende) zijden van het erf; 75% van de erfgrenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrens.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

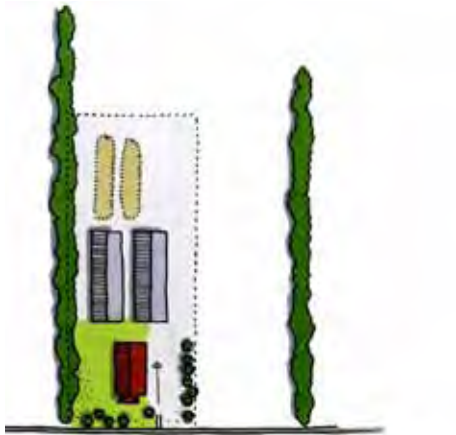
- Opzet van het nieuwe erf past in de richting van het landschap.
- Vergistingsinstallatie wordt aan het zicht onttrokken door beplanting. Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

Open landschap

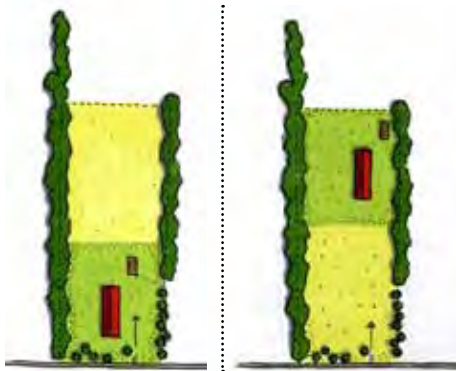
Principes

Bestaande situatie

Bestaande situatie

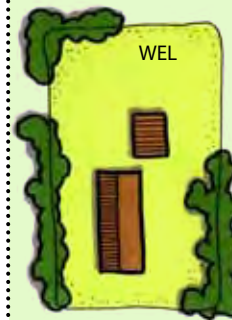

Gewenste situatie na vervangende nieuwbouw: links eerste optie, rechts tweede optie mits goede totaalvisie op woning en erf

Gewenste situatie na vervangende nieuwbouw: links eerste optie, rechts tweede optie mits goede totaalvisie op woning en erf

Bestaande situatie

Nieuwbouw passend in bestaande maat en schaal van het erf en aansluitend bij de karakteristiek van de bebouwing in het buitengebied

Referentiebeelden woningen buitengebied

Vervangende nieuwbouw

Karakteristiek

Sommige woningen of boerderijen in het buitengebied verkeren in een slechte staat van onderhoud. Ook zijn er sterk verouderde woningen die door hun beperkte grootte en voorzieningen niet meer voldoen aan de eisen van de huidige tijd. Op dat moment kan de eigenaar/koper van het pand besluiten de bestaande opstallen te slopen en ter vervanging een nieuwe (grotere) woning te bouwen.

Aandachtspunten

De nieuwbouw van een woning vindt plaats op een bestaand erf. Daarom wordt gestreefd naar een herbouw die qua maat en schaal aansluit bij de bestaande bebouwing, tenzij de omvang van bestaande bebouwing niet representatief is voor de huidige eisen en normen voor een woning. Het maximum bouwoppervlak voor een nieuwe woning is 150m². De aankleding en inrichting van het erf moeten een goede overgang van het erf naar de omgeving kunnen waarborgen. Afstemming op de karakteristiek van een deelgebied is noodzakelijk.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- De huidige opzet van het erf en de ligging, oriëntatie en nokrichting van het hoofdgebouw vormen het vertrekpunt.
- De bestaande voorgevelrooilijn wordt gerespecteerd, tenzij de vormgeving en uitstraling van de woning een andere rooilijn rechtvaardigt.
- Rekening houden met de richting van het landschap en de richting en samenhang van de bebouwing in de directe omgeving.
- Waardevolle erfbeplanting wordt gerespecteerd.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De karakteristiek van de nieuwe woning sluit aan bij de bebouwing in de directe omgeving of wijkt daar, mits goed vormgegeven en goed onderbouwd door een totaalvisie op erf, bebouwing en omgeving, bewust van af.
- De nieuwe woning heeft een rechthoekige basisplattegrond die refereert aan de voormalige agrarische bebouwing.
- De nieuwe woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn richting het landschap.
- De nieuwe woning heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en worden meeontworpen met het hoofdgebouw.

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.
- Het erf heeft één ontsluitingsweg.

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

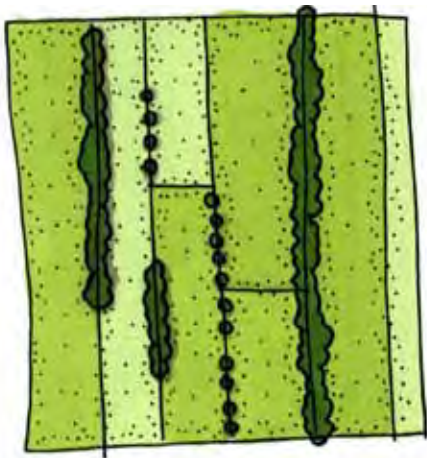
- Vasthouden aan de langgerekte opzet van het bestaande erf.
- De kopgevel van de nieuwe woning is maximaal 10 meter breed om verstening van het aanzicht vanaf de weg te voorkomen.
- Beplanting in ieder geval aan de lange (opstreckende) zijden van het erf; 75% van de erf grenzen beplant.
- Bij voorkeur beplanting samen laten vallen met houtwallen of elzensingels langs perceelsgrenzen.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

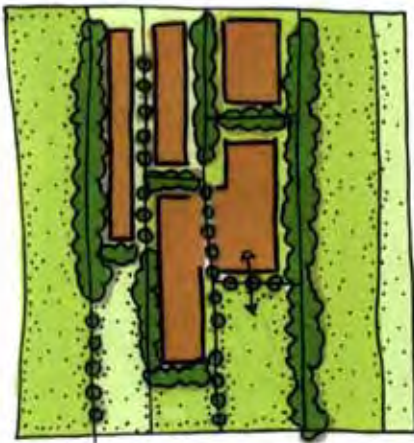
- Rekening houden met de oorspronkelijke opzet van het erf (grillig, rechthoekig) en de richting van het landschap.
- Erf manifesteert zich als puntvormige groene verdichting in het landschap.
- Beplanting in ieder geval aan 2 zijden, waarvan 2 hoeken, 40% van de perceelsgrenzen beplant.
- Kloeke beplanting: bomen met onderbegroeiing van heesters.

Besloten landschap

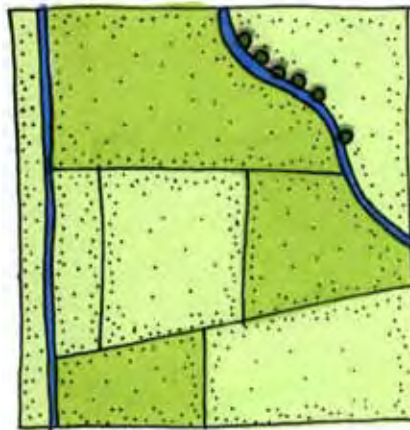

Bestaande situatie

Inpassing bungalowpark met behoud landschappelijke kenmerken

Open landschap

Bestaande situatie

Inpassing bungalowpark met behoud en versterking landschappelijke kenmerken

Principes

NIET

WEL

Nieuwe recreatieterreinen hebben een hiërarchische opzet en presenteren zich naar de openbare weg

NIET

WEL

Nieuwe recreatieterreinen hebben een ontsluitingsweg

NIET

WEL

Beouwing heeft gedekte kleuren

Referentiebeelden verblijfsrecreatie

Verblijfsrecreatie

Karakteristiek

Binnen de gemeente zijn op dit moment al enkele verblijfsrecreatieterreinen (uitgezonderd het kleinschalig kamperen) te vinden. Terreinen met verblijfsaccomodaties kenmerken zich in het landschap door hun grotere schaal en hun mate van verdichting met vakantiewoningen. Ze hebben een introvert karakter, waardoor de interactie tussen het verblijfsrecreatieterrein en de omgeving zeer beperkt is. De terreinen zijn merendeels door boomsingels aan het zicht onttrokken.

Aandachtspunten

Verblijfsrecreatie wordt slechts op enkele plekken en onder voorwaarden toegestaan. De landschappelijke inpassing van de terreinen is een belangrijk aandachtspunt.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Landschappelijk en/of cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen worden ingepast in het totaalontwerp van het recreatieterrein.
- Zorgvuldige inpassing binnen de bestaande omgeving met respect voor de aanwezige beplanting.
- Bij voorkeur clustering rond bestaande verdichtingen in het landschap.
- Ontwikkelen van een goede overgang naar de omgeving, waarbij het beperken van het zicht op het terrein en het zorgvuldig vervlechten van terrein en omgeving uitgangspunt is.

Interne organisatie en opzet:

- Het recreatieterrein heeft een duidelijke entree (1 hoofdontsluitingsweg).
- Het recreatieterrein heeft een duidelijke hiërarchische opzet.
- Maximaal 30% van de recreatiewoningen heeft een voorkant naar het landelijk gebied (mits voorkanten van voldoende kwaliteit).
- Geen opvallende hekwerken rond het recreatieterrein.

Bebouwing:

- De bebouwing op het terrein heeft een duidelijke verwantschap.
- Bij nieuwbouw dient de hoofdvorm eenduidig te zijn en bij aanpassingen van individuele panden dient de hoofdvorm duidelijk herkenbaar te blijven.
- De bebouwing dient helder en compact van vorm te zijn; een optelling van verschillende volumes en elementen moet worden voorkomen.
- De bebouwing heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en meeontworpen met het hoofdgebouw.

Overig:

- Een goed en gedetailleerd inrichtingsplan is vereist.
- Verharding zoveel mogelijk beperken (parkeren kan op halfverharde of onverharde terreinen).
- Parkeren is onderdeel van het terrein en de terreininrichting.
- Lichtuitstraling zoveel mogelijk beperken en mag in ieder geval geen hinder geven voor omringende bestaande bebouwing
- Reclame-uitingen staan in de nabijheid van de toegang van het perceel en zijn ingetogen van aard (geen lichtreclame, geen reflecterende of felle kleuren, geen mechanisch bewegende delen en niet meer dan 2 reclame-uitingen per perceel).

Richtlijnen voor besloten landschap (woudenlandschap)

- Bestaande houtsingels en elzensingels zijn bepalend voor de wijze van inpassing in het landschap.
- Indeling en opzet van het recreatieterrein sluiten aan bij de dominante richting van het landschap en de schaal van het landschap.
- Beplanting accentueert verkavelingsrichting.

Richtlijnen voor open landschap (terpenlandschap, miedenlandschap, polderlandschap)

- Het recreatieterrein toont zich als een groene, puntvormige verdichting in het open landschap.
- Bestaande verkaveling vormt het vertrekpunt voor de opzet en vormgeving van het recreatieterrein.

Lint Foarwei tussen De Westereen - Kollumerzwaag

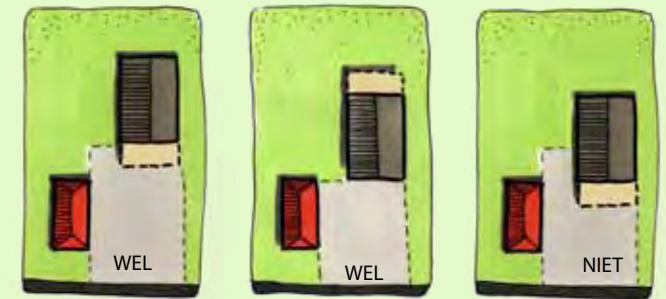

Bestaande situatie

Mogelijke situatie na vergroting bedrijfsbebouwing met 25%.

Principes

Uitbreidingen alleen mogelijk achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw (de bestaande woning)

Vorm van eventuele nieuwe bebouwing heeft een rechthoekige basisplattegrond

Referentiebeelden bedrijfsbebouwing

Uitbreiding van bedrijven in de commerciële zone

Karakteristiek

In het bebouwingslint van de Foarwei tussen De Westereen en Kollumerzwaag staan veel woningen met bedrijven aan huis. Het lint heeft hierdoor het karakter van dorpsbebouwing waar woningen en bedrijven elkaar afwisselen. De levendigheid die dit met zich meebrengt is kenmerkend voor het lint.

Aandachtspunten

De gemeenten bieden de mogelijkheid aan bedrijven om hun activiteiten verder te ontwikkelen en extra bedrijfsbebouwing te realiseren, waarbij de bestaande oppervlakte met 25% mag worden vergroot. Belangrijk uitgangspunt is dat het bedrijfserf representatief is en er (dus) verzorgd uit ziet.

Algemene richtlijnen

Inpassing en situering:

- Rekening houden met de schaal van het erf, de richting van het landschap en de richting en samenhang van de bebouwing op het erf.
- Uitbreiding van de bedrijfsbebouwing achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw (de bestaande woning).
- Waardevolle erfbeplanting wordt gerespecteerd.
- Vormgeven van goede overgangen van het erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplantingen (zie de landschappelijke karakteristiek).

Bebouwing:

- De representatieve zijde van de (nieuwe) bedrijfsbebouwing is naar de openbare weg gekeerd.
- De (nieuwe) bedrijfsbebouwing heeft een rechthoekige basisplattegrond.
- De vormgeving van (nieuwe) bedrijfsbebouwing vertoont verwantschap met de bestaande bebouwing.
- De (nieuwe) bedrijfsbebouwing is voorzien van een kap, waarbij de dakhelling is afgestemd op de bestaande bebouwing.
- De (nieuwe) bedrijfsbebouwing heeft gedekte tinten en natuurlijke materialen.
- Bijgebouwen zijn ondergeschikt en worden zoveel mogelijk beperkt.

Overig:

- Aanpassingen van het erf door nieuwbouw en gewijzigde erfopzet mogen niet leiden tot verrommeling van het erf. Onder verrommeling van het erf wordt verstaan een onduidelijke erforganisatie, waarbij hiërarchie op het erf ontbreekt en/of het ontbreken van een zichtbaar onderscheid tussen erf en omgeving.
- Een goed en gedetailleerd erfinrichtingsplan is vereist.
- Buitenopslag buiten het zicht van de openbare weg en in ieder geval achter de achtergevelrooilijn van het hoofdgebouw (de bestaande woning).
- Reclame-uitingen staan in de nabijheid van de toegang van het perceel en zijn ingetogen van aard (geen lichtreclame, geen reflecterende of felle kleuren, geen mechanisch bewegende delen en niet meer dan 2 reclame-uitingen per perceel).